Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVIII Ч. 140. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 29-го ЛИПНЯ 1981 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JULY 29, 1981 No. 140. VOL. LXXXVIII

НА СОЮЗІВЦІ

Виступить хор „Думка"

Союзівка (В. Л-ць).— Виступ відомого вокального ансамблю „Намисто" з Вашінгтону під мистецьким керівництвом Петра Круля і адміністрацією Олега Звадюка, був атракцією у мистецькій програмі тут у суботу, 25-го липня ц.р., на цій культурно-відпочинковій оселі УНСоюзу.

Секстет „Намисто", як відомо, випустив дві платівки, які користаються широкою популярністю. Згаданий виступ ансамблю на Союзівці був цим разом присвячений композиціям замордованого у Львові Володимира Івасюка, і тому присутні, які в щерть виповнили простору залю „Веселки", мали нагоду почути не тільки відомі „Червону руту" і „Ти моє крило", але також багато більше пісень композитора, фахово виконаних добре зіграним ансамблем.

Між виступами „намиста" Марта Кордуба, Аня Дидик, Теодор (Дорко) Сенчишин і Алек Худолій виконали добре підготовлений скетч на союзові теми, а також Аня Дидик, постійний конферансьє на Союзівці, вміло прорецитувала поезію Василя Симоненка „Лебеді материнства". Заспівували при самостійному акомпаньяменті на фортепіяні сестри Дана і Ганя Гарасимовичі з Маямі, Флорида, працівниці на цій оселі.

Після мистецької програми відбулась забава на площадці під звуки оркестри Союзівки під керівництвом Алека Худолія.

В неділю, після Богослужб, гості і принагідні відвідувачі Союзівки, мали нагоду оглянути мистецьку виставку образів Ірини Гомотюк-Зелик.

У цю суботу, 1-го серпня, тут виступатиме популярний мішаний хор „Думка" під дириґентурою Семена Комірного, а до танців гратиме оркестра „Темпо". В неділю, 2-го серпня, матиме свою виставку картин відомий маляр Михайло Мороз.

Уміжчасі, тобто під час тижня, Управа Союзівки під керівництвом Володимира Кваса, влаштовує цілий ряд імпрез — гуцульські вечорі, запізнавальні зустрічі, товариські забави, вечір талантів тощо для вигоди і вдоволення гостей. Програму цих вечорів виповняють молоді працівники, переважно студенти, затруднені під час літнього сезону на Союзівці.

Позитивним треба вважати частий побут тут Марти Кордуби, керівника братської і молодечої діяльности у Головній Канцелярії УНС, яка не тільки підготовляє спільно з А. Дидик скетчі, але також організує членів серед постійних гостей і принагідних відвідувачів цієї оселі.

У суботу, 1-го серпня, закінчить свій двотижневий курс народних танців група початківців. Курс веде відомий хореограф Петро Марунчак з Монтреалю. Наступного дня починаються такі ж курси для заавансованих танцюристів.

МОСКВА ХОЧЕ ПРИБРАТИ ДО РУК КОМУНІСТІВ

Москва. — Загальні „світові" наради комуністичних партій належить до минулого. Остання така конференція відбулася 1961 року в Москві і її головною метою було намагання КПСС добитися загального засудження китайських комуністів. Тепер серед комуністичних партій зростають розбіжності, а ще більше збільшується незадоволення політикою Москви. Щоб зарадити тому Москва почала заходи скликання нової загальної наради всіх комуністичних партій, очевидно, з виключенням тих, що є проти Москви і її політики.

Колись скликання такої конференції вирішували в Москві й звідси виходив заклик до всіх ставитися в означене місце та в означений час. Тепер це значно тяжче, а навіть неможливе. Власновільне скликання такої конференції Москвою без порозуміння й узгіднення з іншими комуністичними партіями начинило б Совєтському Союзові чимало лиха. І тепер він зачинає з іншого боку. В „Правді" появилася стаття Вадима Загладіна, першого заступника керівника сектора закордонних справ ЦК КПСС, в якій він захвалює, які то благодатні вийшли б з такої конференції. Загладін проговорився, що йдеться про підтримку „цілей закордонної політики СССР", а не про добро комуністичних партій. Але вони вже до того звикли, що їх Москва завжди використовує для своїх імперіялістичних цілей. Тільки, що колись вони мовчки виконували її волю, тепер щораз більше таких, які голосно висловлюють своє невдоволення.

Знаючи, що проти пропозиції Москви будуть застереження, Загладін їх дуже лагідно спростовує, доказуючи, що Москва зовсім не має наміру всі комуністичні партії підпорядковувати собі, або пробувати вмовляти в них, що вони всі мають послуговуватися совєтським моделем у боротьбі за владу у своїх країнах. Навпаки, Москва тепер визнає, що з огляду на національні особливості кожна комуністична партія мусить методами, властивими для її терену, боротися за владу. Але це заспокоєння зразу ж заперечене, бо в Москві вимагають невідхильно триматися ленінізму, а Ленін власне подав большевицьку рецепту боротьби і перемоги.

Після тієї першої ластівки повинні появитися подібні, а тоді на такому приготованому ґрунті комуністичні партії, які слухняно слухають волі Москви, „добровільно" запропонують формально відбуття такої конференції.

ПРЕЗИДЕНТ ВИМАГАЄ ПІДТРИМКИ ДЛЯ ОБНИЖЕННЯ ПОДАТКІВ

Вашінгтон. — Демократи організовують спротив в Конгресі проти податкових проєктів Президента. Маючи більшість у Палаті Репрезентантів, вони можуть загрозити обнижці податку, що її хоче перевести Президент. Для переломання цього спротиву президент Роналд Реґен звернувся до громадськости ЗСА з апелем в понеділок, 27-го липня.

У своєму виступі Президент у першу чергу запевнив тих, які живуть з пенсій соціяльного забезпечення, що вони отримуватимуть свої чеки й на майбутнє згідно з дотеперішніми приписами й нормами. А коли б прийшло до реформи соціяльного забезпечення, то

права обезпечених будуть збережені. Інша справа з тими, які обороняють свої дотеперешні неоправдані прибутки з державних фондів і зиски, які зависокі, або їм не належиться; президент є рішений здійснити той мандат, який він дістав від населення в часі виборів на президента й перевести ощадности, які конечні для оздоровлення господарського життя. Особливою журбою наповняє Президента той величезний тягар, який висить над головою наших дітей і внуків, а яким є майже трільйон внутрішнього задовження.

Самі бюджетові обнижки й скорочення не вистарчають у цій вирішній боротьбі, для цього треба заходів і з другого боку, зменшення податкових тягарів. Звичайний консумент втратив наслідком інфляції так багато, що треба було б подвоїти заробітні платні від 1972 року, щоб втримати добробут населення на тому самому рівні. А тому, що це не можливе, то треба заатакувати проблему з боку податкових тягарів, тобто дорогою їхнього обниження.

З цим Президент звернувся до громадськости, до всіх виборців, щоб вони йому допомогли у цій складній ситуації і нелегкій боротьбі. Тут треба спільної постави всіх громадян без огляду на партійну приналежність. Проєкт закону не є проєктом однієї республіканської партії, це фактично проєкт обопартійний й членство обидвох партій мусить його підтримати. Уряд рішився на рішучі заходи й закликає суспільство так само рішуче його підтримати.

СТЕПАНОВІ САПЕЛЯКОВІ „ПРОПОНУЮТЬ" ПОКАЯТИСЯ

Ню Йорк, Н.Й. — (Пресова Служба ЗП УГВР). — З України прийшли деякі нові документи. Здебільшого це заяви і скарги до офіційних органів.

Нижче друкуємо одну з них — скаргу Степана Сапеляка до голови Всесоюзного КҐБ Ю. Андропова, написану 30-го березня 1981 року.

Степан Сапеляк, 1952 року народження, був засуджений за ст. 62 ч. І. ("антирадянська агітація та пропаганда") до 8- річного ув'язнення. Відбувши термін покарання, перебуває тепер на волі.

„У 1973 році я був засуджений закритим судом в Тернополі на вісім років ув'язнення суворого режиму на підставі звинувачення в антирадянській діяльності.

Після відбуття терміну покарання мене прописали за місцем проживання моїх батьків на Україні (Тернопільська область, Чортківський район, село Росохач). Відразу після мого приїзду додому, в листопаді-грудні 1980 року в Чортківському районному відділенні внутрішніх справ (РВВС) зі мною неодноразово провадили розмови на тему мого покарання. Такі самі розмови мали мої батьки, тільки вже в відділі КҐБ. Я відмовився від пропонованого мені публічного покаяння, як і від того, щоб засудити свої дії в минулому. Тоді начальник міліції сказав: „...котись-но ти, Степане Євстахієвичу, позолоченою кулькою подалі. Краще тобі й нам..."

30-го січня я написав заяву до начальника Управління внутрішніх справ Ленінградського облвиконкому з проханням дозволити мені прописатися в с. Нікольському Тосненського району Ленінградської області, де живе й працює Матюшенко Надія Володимирівна, з якою я хотів одружитися. Цю заяву я подав ст. ляйтенантові КҐБ Ленінградської області Баранову В. А., який спеціяльно приїхав до с. Нікольського, щоб перевести зі мною розмову. Я також запевнив його, що не маю наміру займатися антирадянською діяльністю.

15-го лютого 1981 року я повідомив начальника відділення міліції Ульяновського району капітана Гаврилова про те, що влаштувався на роботу електромонтером у філії Ленінградської геоекспедиції — ВІРТИ і переходжу медичний огляд. Про те, що від березня я дістану прописку, мене запевнив директор вищеназваної інституції.

2-го березня мене зняли з обліку пашпортного бюра м. Чорткова Тернопільської области з огляду на мій переїзд до іншого міста.

Проте, по дорозі до Ленінграду, на Львівському залізничному вокзалі (6-березня 1981 року) мене запровадили до відділення міліції, де мене обшукали на підставі підозріння в грабунку. На обшуку було шість осіб, між ними тільки один у міліцейському мундирі, всі інші у міліцейськодирі, всі інші в цивільному одязі. Своє призвіще назвав тільки міліціонер. Перевіряти свої речі під час обшуку мені не дозволили. Все висипали на підлогу: записники, листи друзів, Біблію. Коли мене відпустили, я поїхав до с. Нікольського. Тим часом мою наречену Матюшенко Н.В. викликав співробітник КҐБ з УРСР, який по розмові з нею заявив їй, що, коли я публічно не розкаюся у своїй колишній діяльності, мене не пропишуть, і просив її переказати це мені.

12 березня 1981 року я мав розмову зі співробітником КҐБ (заступником начальника оперативного відділу), який знову запропонував мені публічно розкаятися („..тоді можливо вас пропишуть...") або виїздити куди завгодно.

Мені не залишилося нічого іншого, як виїхати, покинувши дорогу людину. Співробітники КҐБ УРСР і Ленінграду змусили нас розлучитися, завдавши тим самим важкої духовної травми.

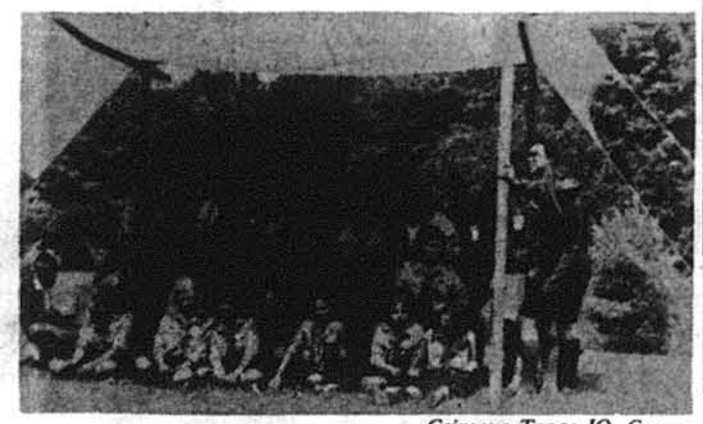
Чи буде КҐБ відповідати за те, що він позбавив мене жити поруч коханої жінки, а також за те, що беззаконно зробив мені обшук на підставі підозріння в грабунку?

Мені 29 років...".

ДЕНЬ ПЛАСТУНА ПРОЙШОВ ПІД ЗНАКОМ ВІДВІДИН МИТРОПОЛИТА СТЕФАНА

Владика Стефан Сулик і о. крилошанин Богдан Смик під час св. Причастя.

Світлив Тарас Ю. Сохан

Владика Сулик серед команди табору і гостей.

Іст Четгем, Н. Й. (Р. Б.). — День Пластуна, що відбувся в днях 18-го і 19-го липня на Вовчій Тропі, найбільшій оселі Пластової Станиці в Ню Йорку, був не тільки успішний, але й відмінний в дечому від попередніх подібних імпрез. До цього причинилися такі фактори: велика фреквенція, мабуть одна з найбільших, якщо не найбільша, учасників чотирьох пластових таборів, які в цей час відбувалися на цій оселі, а саме: юначок (командантка пл. сен. Ніля Павлюк) з кількістю 129 учасниць, у тому 14 булави; юнаків (комендант ст. пл. Ярко Левицький) з участю 110 учасників, у тому 12 булави; новачок (командантка ст. пл. Маруся Боднаренко) є участю 104 учасниці, в тому 15 булави; і новаків (комендант пл. сен. Богдан Копистянський) з участю 100 учасників, у тому 15 булави. Разом 444 таборовиків і таборовичок, у тому 57 булави; і незвичайно дбайлива підготовка до Дня Пластуна. Але до особливої урочистости імпрези найбільше причинилися відвідини і дводенне перебування на оселі Архиєпископа і Митрополита УКЦеркви Стефана Сулика, довголітнього члена Пласту і пластуна — сеніора.

Митрополит Стефан прийняв запрошення пластового Проводу, передане за посередництвом пластового капеляна о. крилошанина Богдана Смика, і в суботу, 18-го липня, в товаристві пластового подружжя Юрія й Ірини Богачевських прибув на оселю „Вовча Тропа".

При брамі на оселю Владику привітали о. крил. Б. Смик, пл. сен. о. Ярослав Шуст, голова Окружної Таборової Команди (ОТК) пл. сен. Андрій Ластавецький і почесна сторожа 20-ти юначок і юнаків, які супроводили Владику протягом його дводенного перебування на оселі. Окружений почетом, Владика одягнений в ревенду з білою камилавкою на голові ішов між двома рядами пластунів, які стояли на-струнко. Усі пластуни, зі своїми прапорами і знаменами, радісно вітали достойного Владику на місце привітання Гостя. Всі вони провели ня в таборі, де його привітала голова Крайової Пластової Старшини Євстахія Гойдиш. Серед іншого вона сказала: „Вітаю Вас, Владико, як Митрополита українців католиків у ЗСА, як духового провідника і як одного з нас, члена організації Пласт. Ваша присутність на пластовій оселі дає змогу нашим дітям і всій пластовій молоді пережити цей незабутній день, що залишиться трівким спомином на ціле життя. Видно, що так звеліло Боже Провидіння, що якраз напередодні 70-річчя нашої організації Пласт Ви, пластун, стали Митрополитом".

Хлібом і сіллю привітали Владику юначка і юнак, потім пл. сен. Ластовецький представив комендантів дівочих і хлоп'ячих таборів, які передали Владиці оригінальні власноручно виконані пам'ятки. Комендант юнацького табору запросив Владику до свого табору на вечерю і подарував Владиці ручно зроблену ідунку. Потім Є. Гойдиш представила членів делеґації Крайової Пластової Старшини (КПС), Крайової Пластової Ради (КПР), Головної Пластової Булави (ГПБ), начального пластуна Юрія Старосольського, його адьютанта пластуна-юнака Тараса Певного і членів Пластприяту.

Відкриття Дня Пластуна відбулося о 11-ій годині ранку; комендантkою Свята була пл. сен. Ніля Павлюк, бунчужним — ст. пл. Роман Гриців, писарем — ст. пл. Всеволод Онишкевич.

Владика Стефан, одягнений у пластову сорочку з багатьма пластовими відзнаками, що викликало велике захоплення серед пластунів, прибув на спортову площу, де відбулися пописи пластової вмілости, а саме — гагілки, хороводи, показові вправи, руханкові вправи і пущення синьо-жовтих бальонів. Хороводи вивели „тризуб" і „пластову лілейку". Участь у пописах брали також юнаки і юначки з табору „Бобрівка", оселі в стейті Коннектикат, під проводом голови ОТК пл. сен. Володимира Лучканя.

Усі пописи були бездоганно виконані, і батьки та гості в кількості приблизно 1000 осіб нагороджували виконавців щедро оплесками.

Користаючи з перебування на оселі, Владика Степан задоволив бажання пластової старшини і в суботу, 18-го липня, прийняв її на авдієнції, яка відбулася у прибраній залі „Червоного будинку" оселі о 5-ій год. по полудні і тривала півтори години. Пластову делеґацію очолювали о. крилошанин Б. Смик, пластовий капелян, і начальний пластун Юрій Старосольський. В її складі були члени Головної Пластової Ради, Головної Пластової Булави, члени Крайової Пластової Ради і Крайової Пластової Старшини та голова ОТК. Владику привітала Є. Гойдиш і представила прибулих на авдієнцію. Вона коротко розказала про сучасний стан Пласту, його діяльність, досягнення та недоліки і підкреслила, що батьки щораз охочіше посилають дітей до молодечих організацій у свідомості, що ці організації допомагають їм виховувати дітей і зберігати національну ідентичність української молоді. Голова КПС Є. Гойдиш звернулася з проханням до Владики, щоб священики впливали на батьків, освідомлюючи їх, як корисно для молоді і дітей належати до молодечих організацій. Вона просила Владику призначити для таборів постійного капеляна, молодого священика, який постійно перебував би в таборі і дбав про духовне виховання дітей і юнацтва. Пл сен. М. Лабунька сказав також кілька слів привіту.

Відповідаючи на це привітання, Владика Стефан підкреслив, що він також пластун, і найкращі спомини його молодечих літ пов'язані з пластовими ватрами, прогулянками, мандрівками, таборами, що їх він був учасником. Владика сказав, що Пласт — дорогий його серцю, і він

(Закінчення на стор. 3)

У світі

МАДРИДСЬКУ КОНФЕРЕНЦІЮ, яка почалася в листопаді минулого року після дуже докладної підготови, відкладено до 27-го жовтня ц. р. Представники 35-ти народів, які беруть участь у Гельсінкських конференціях для контролі пошанування Гельсінкських угод і їхнього поширення, не змогли добитися успіхів і роз'їхались, назначивши новий реченець. Одначе серед делеґатів перед замкненням конференції панував песимізм і назагал вони висловлювалися, що і в жовтні не пощастить устійнити спільного тексту заключного акту тієї довжелезної конференції. Один з нечисленних делеґатів, представник невтральної Австрії, висловив думку, що теперішнє перервання конференції — це ще не остаточна її невдача. На Мадридській конференції Совєтський Союз і його сателіти намагалися звести розмови на питання широкої господарської сапівпраці промислового Заходу зі Совєтським Союзом і його сателітами. На практиці, це значило б збільшення кредитів і взагалі допомоги для СССР. Західні країни домагалися перевірки і ствердження, чому в деяких країнах не застосовується ухвал „третього кошика", третьої частини ухвал Гельсінкської конференції та заходів, щоб їх почали застосовувати.

ДЕБАТИ ДОВКОЛА ЗІСТРІЛЕННЯ арґентинського літака совєтськими літаками, за те, що він був над совєтською територією, переходять у поважний спір. Іран заперечив, що той літак доставляв зброю й воєнні матеріяли до Ірану і назвав це повідомлення „брехнею та провокацією" з боку Совєтського Союзу. Арґентинські дипломати в Москві настоюють, щоб урядові чинники дали їм вистачаючі й переконливі пояснення, чому і як до цього дійшло. З невідомих причин Совєтський Союз спершу замовчав справу зістрілення того літака. А коли ствержено, що на літаку знаходився британський громадянин, який відомий з того, що займається міжнародною торгівлею зброї, то тоді з Москви вийшла інформація, що тим літаком поставлювано зброю з Ізраїля до Ірану.

УРЯД ВЕЛИКОБРИТАНІЇ призначив 21-го вересня на остатовний реченець, коли британські частини опустять півострів Беліз в Середній Америці й він стане самостійною столицею. Британські військові частини в силі 1,600 бійців берегли Беліз від небезпеки інвазії з боку Ґватемалі. Ґватемаля ще з минулого століття вважає Беліз частиною своєї території і домагається його прилучення.

ЛЕХ ВАЛЕНСА, лідер польських робітників і один з керівників профспілки „Солідарносць" пішов до шпиталю на медичну перевірку. Вже від якогось часу Валенса нарікав на втому та на затрату сил. З цієї причини він уже неоднораозово згадував, що плянує уступити зі своїх постів в профспілці, якщо стан його здоров'я не поправиться. Від найближчого оточення Валенси стало відомо, що він минулого року мав серцевий припадок і на вимогу лікарів мусів перестати курити папіроси. Тоді він перейшов на куріння файки з огляду на цю непоборну в нього привичку. В шпиталі Валенса перебуватиме принаймні один тиждень, або й довше. Перебування у шпиталі лікарі використають для уможливлення йому відпочинку, що його він дошкульно потребує. В цій цілі будуть впроваджені деякі додаткові улаштування й відповідна програма медичних заходів.

ІРАН ПРОГОЛОСИВ, що він відкинув чергову пропозицію перемир'я з Іраком. І цим разом пропозицію перемир'я висунули арабські країни, які пробують посередничити у війні між тими двома країнами. Іран знову заявив, як це він подібно робив у подібних ситуаціях перед тим, що перемир'я можливе тільки після беззастережного відтягнення іракських військ з території Ірану та повне припинення будь-яких бойових акцій.

В Америці

ФЕДЕРАЛЬНЕ БЮРО ІНВЕСТИҐАЦІЙ (ФБІ) прийшло до заключення, що Джан Гинклі, мол., що доконав замах на життя президента Роналда Реґена, поранивши його 30-го березня біля готелю Гілтон у Вашінґтоні, діяв сам, заявив Руджер Янґ, речник ФБІ. Він сказав, що в останньому тижні ФБІ вислало свої заключення в справі Гинклі федеральному прокураторові колюмбійської округи Чарлзові Роффові, який займається справою приготування обвинувачення Гинклі в замаху на Президента. В другому звіті ФБІ щодо цієї справи сказано, що „ФБІ не знайшло жадних інформацій, що цей атентат був частиною конспірації".

ВІЛЛІЯМ ДЖ. КЕЙСІ, директор Центральної Розвідчої Служби (Сі-Ай-Ей) звернувся із проханням до спеціяльної Сенатської комісії для розвідки, щоб відбути переслухання його „якомога скорше", щоб дати йому змогу відповісти на питання, що торкаються його бизнесових справ та провадження Сі-Ай-Ей. У виданій Сі-Ай-Ей заяві він обіцяє повну співпрацю „в будь-якій справі, яку досліджуватимуть члени комісії" у зв'язку з його бизнесовими маніпуляціями. В. Кейсі вважає, що в інтересі країни приспішити його справу, сказано у заяві Сі-Ай-Ей, виданій після того, як його Розвідча Служба передала Сенатській комісії фінансові матеріяли та відповіді на запитання, порушені минулого тижня.

ФІЛІП ГАБІБ, який щойно повернувся до Вашінґтону, обмірковуватиме з президентом Роналдом Реґеном і державним секретарем Александром Гейґом перемир'я в ізраїльсько-арабському конфлікті на Середньому Сході, до осягнення якого він спричинився, як спеціяльний посланець ЗСА. Вміжчасі сенатор Генрі Джексон, демократичний член Комісії збройних сил, сказав, що немає сумніву в тому, що ЗСА відновлять висилку літаків типу Ф-16 до Ізраїля.

МОЛОДІ ЛЮДИ, які працюють влітку на різних літніх роботах, а в холодні місяці переважно вчаться, можуть не платити податків заздалегідь, бо сума зароблених ними грошей занизька, щоб підпадати оподаткуванню. Але така можливість існує для тих, які не мають податкових заборгувань з минулого, 1980 року. Для самітнього працюючого чи самітньої працюючої це буде в тому випадку, якщо хтось заробляє не більше 3,300 дол. на рік; а для одружених, які подають спільний рапорт до податкового уряду, ця сума заробітків не має перевищувати 5,400 дол. В обох випадках треба дістати від працедавця податкову форму W-4.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Жінка у Найвищому Суді

Призначення президентом Роналдом Реґеном Сандри О'Коннор, як члена Найвищого Суду, можна розглядати з різних аспектів. Найперше — це перша жінка у Найвищому Суді від часу створення його 24-го вересня 1789 року. Тому — це велика подія для усього зорганізованого жіночого руху, це чергова перемога у життьовій дійсності, а не тільки в теорії. Сьогодні в Англії і монархом і прем'єром є жінки, — у Голляндії править теж королева, — прем'єром в Індії є знову жінка. В американському державному апараті жінки були (і є) насправді покривджені: на 450 найвищих у країні державних становищ тільки 45 належить жінкам. Між тими найвищими позиціями в державному апараті належить також становище амбасадора в Об'єднаних Націях, яким є Джін Кіркпатрік, колишній професор політичних наук у Джорджтавнському університеті у Вашінґтоні . 51-річна Сандра О'Коннор, мати трьох дорослих уже синів, була у двох каденціях членом стейтового сенату в Арізоні, — обрана там теж на голову республіканської більшости. Вернувшись до своєї правничої професії — дійшла до становища члена Апеляційного Суду в арізонському стейті. Тамошній сенатор, колишній невдачний кандидат на президента, Беррі Ґолдвотер, є її ентузіястичним прихильником і протектором — його рекомендація — твердять коментатори — чимало заважила на рішенні Президента, який дуже дбайливо розглядав усі пред'явлені йому кандидатури.

Це нормальне явище у громадсько-політичному світі, що ні одна людина на будь-якому видатному становищі не має за собою сто відсотків прихильників та не має ніяких критиків. І Сандра О'Коннор має за собою таких, які прославляють Президента за його вибір, і таких, які вважають, що це його „груба помилка". В усякому разі немає найменшого сумніву, що Сенат затвердить ту кандидатуру. Згаданий республікансько-консервативний сенатор Беррі Ґолдвотер сказав: „Якщо за затвердження Сандри О'Коннор є однаково Ґолдвотер, як Едвард Кеннеді, то немає проблеми". Які її насправжні кваліфікації, які її погляди на різні актуальні контроверсійні проблеми (проєктований новий Додаток до Конституції про рівність жіночих прав „ІРА", в якому кажеться про фінансування з публічних фондів жіночих абортів, — принципове становище до проблеми абортів, — відношення до молитов у школах, — відношення до права Уряду привернути примусову рекрутчину і чи вона повинна охопити також жінок — і різні інші справи суто практичного характеру), — це не має такої важливости, як сам факт уведення до Найвищого Суду — жінки-професіоналки, людини з великим і загальнополітичним і юридичним знанням та досвідом. Аж не хочеться вірити, що були часи, коли ролю жінки окреслювано трьома німецькими „к": „Кіндер, Кірхе, Кіхе" („діти, церква, і кухня"). В історії жіночого руху був час, коли самі жінки не були ентузіястками повної рівности з мужчинами, бо вважали, що своїм впливом на мужчин, а тож посередньо, можуть більш осягнути і грати більшу ролю у державному житті, як своєю безпосередньою участю у державному апараті. Але це було в епосі Бурбонів у Франції, коли „сальони" французької аристократії грали ролю теперішнього американського „лаббі" в Конґресі. Часи змінюються і ми змінюємось з ними — твердить мудра антична правда і сьогодні немає уже людини у культурному світі, яка заперечувала б право жінки — не тільки у теорії, але й практиці — займати всі становища в приватному і громадському, у політичному і державному житті, нарівні з мужчинами. Це логічний висновок з допущення жінок до всіх ступнів науки і перевірення у практиці, що не одна жінка перевищує мужчину у даній професії, у даній ділянці знання і праці. І коли іранський аятолла Хомейні хоче завернути жінку до середньовіччя — то цим копає могилу собі і своєму правлінню.

Окремий аспект факту признання Сандри О'Коннор до Найвищого Суду — це правдомовність і послідовність президента Роналда Реґена. Це, мабуть, перший Президент в історії ЗСА, який дотримує обіцянки, дані у передвиборчій пропаґандивній кампанії. Він обіцяв, що призначить жінку на перше опорожнене місце в Найвищому Суді і так і вчинив. Свідомість рівности жінок уже так глибоко ввійшла в світогляд сучасної культурної людини, що не відозвався ні один голос, який критикував би Президента, що він вибрав жінку, а не мужчину. Ця послідовність Роналда Реґена, його рішучість у реалізуванні всіх, навіть дуже непопулярних проєктів (зрівноваження бюджету коштом дуже болючих заощаджень у всіх ділянках державного апарату за вийнятком війська), з'єднує Президентові пошану і повагу. І цей останній вибір — мудрий і правильний.

Ярослав Гайвас

КНР НА НОВОМУ ЕТАПІ

II

Перші кроки „чотирьох модернізацій"

У господарському відношенні червневий пленум у першу чергу підкреслив, що „чотири модернізації" — агрикультури, індустрії, науки й технології, оборони — є і надалі базою господарських плянів і заходів. Концепція „чотирьох модернізацій" на сьогодні річ не нова. Але метода її здійснювання зовсім інша, як була декілька років тому. В першому періоді реалізації тієї концепції дійшло до таких переборщень, які коштували Китаєві дуже багато, а також чужі спілки, які дали пірватися китайському оптимізмові, попекли собі пальці. Тепер рішення вимагають виконувати напрямні крок-за-кроком, поступово, методично і в оперті на фактичних даних і спроможностях.

На першому етапі „модернізації" Китай заключив десятки договорів, які йому не під силу. Неодна світова спілка приступила на підставі підписаного договору до робіт, витратила не раз десятки, а навіть сотні мільйонів долярів, а вкінці побачила, що її пляни нереальні, початих робіт не вдасться закінчити, а за витрати треба звести важкий бій з китайськими установами, щоб від них вирвати принаймні частину втрачених інвестицій.

Напрямні нової економічної політики КНР збігаються у великій мірі з плянами, що їх опрацював Інститут економічних дослідів при Державному комітеті плянування. Заступник директора того Інституту Ґі Джіянґтанґ з'ясував ті питання й точку бачення державного керівництва перед пленумом і помістив їх рез'юме в тижневику „Бейджінґ Рів'ю", число 21-ше з 25-го травня ц. р. Як цього вимагає буква й дух марксизму, дотепер господарські пляни КПК і уряду повністю опиралися й не виходили поза рами колективних господарств і державних підприємств. Так само як це є в СССР. Тільки що в СССР забрало 60 років, щоб переконатися в потребі змін і то в дуже обмеженому розмірі на сільськогосподарському відтинку, на індустріяльному відтинку й надалі обов'язують напрямні видумані понад сто років тому Марксом і Енґельсом, в Китаї забрало половину того часу, щоб догадатися до потреби змін і то не лише в обмеженому обсязі, але в цілій господарці.

Нова економічна політика КНР

І тому нові пляни перебудови китайської господарки передбачують багато різних нових форм і комбінацій. Ними є:

а) Спільні підприємства держави і різних груп;

б) спільні підприємства держави і приватних одиниць;

в) спільні підприємства колективів і приватних осіб;

г) приватні спілки;

ґ) приватні індивідуальні підприємства.

Такі різні форми передбачені для внутрішньокитайських умов. З того ясно, що хоч домінуючою формою є державне виробниче підприємство і агрикультурний колектив, то поволі будуть робити експерименти з допущенням збірного приватного капіталу у формі приватних капіталових спілок і індивідуального капіталу.

Якщо ж мова про закордонні капітали, то передбачено такі форми:

а)Повністю оперті на чужих, закордонних інвестиціях підприємства, які можуть працювати під спільним китайським і закордонним керівництвом або під китайським керівництвом тільки. Робітники очевидно будуть рекрутовані з місцевого населення, а тільки технічні й адміністраційні спеціялісти можуть бути зі закордону.

б)Спільні підприємства з мішаним капіталом, тобто з державним капіталом та з капіталом закордонних підприємців.

в) врешті підприємства, заложені капіталом китайців зі закордону. Під ту категорію в однаковій мірі входять китайці з різних країн, як і з Гонґконґу та з Макао.

г) необняті тими плянами є китайці з Тайвану. Дотепер ще не дійшло до формальноправного устійнювання тієї господарської комбінації, хоч наділі вона вже появляється. Між Тайваном і Китаєм відбувається зростаюча нелеґальна торгівля, на яку обидва режими дивляться крізь пальці. Одначе ще дотепер не було офіційних зустрічів між представниками тих обидвох частин Китаю, хоч і комуністичний режим на континенті і режим Куомінтанґу на Тайвані категорично визнають „один Китай", і вважають, що це тільки питання часу, коли відносини між тими двома частинами будуть унормалізовані. На перешкоді до нав'язання офіційних контактів між ними є те, що КНР хоче „звільнити Тайван", а Тайван „хоче звільнити КНР".

В основі тих усіх комбінацій лежить просто необмежені інвестиційні потреби Китаю. За інвестиційними фондами йде потреба людської експертизи. Розбудова господарського життя, здійснення „чотирьох модернізацій" вимагатимуть величезного числа різного роду спеціялістів і експертів. Одного не менше важного не бракуватиме в КНР, а це робітників.

Одначе переведення тих плянів у життя вимагатиме величезних зусиль. У першу чергу кодифікація правних

(Закінчення на стор. 4)

Святослав Караванський

Дружня бесіда

ПИТАННЯ: Які настрої молоді в Україні?

ВІДПОВІДЬ (закінчення) Поруч з утисками матеріяльної природи, молодь зазнає і ідейного тиску. Бож у пресі, в кіно, по радіо, на телебаченні, з трибуни (і навіть з церковної катедри!) кожен молодий громадянин дістає еталон: як треба мислити, говорити, діяти. Уся офіційна пропаґанда — це зразок і думок і виразів і поглядів, і дій. Коли ж хтось відхиляється від офіційного курсу, на нього сиплються репресії.

Отже у таких умовах говорити про справжні настрої молоді важко, бо ніхто щиро не висловлює своїх поглядів та настроїв.

Але той факт, що із середовища молоді вийшли брати Січки, М. Плахотнюк, М. Маринович, В. Лісовий та інші українські дисиденти, котрі наважуються говорити і діяти проти офіційної совєтської течії, свідчить, що є тисячі і десятки тисяч, котрі, маючи аналогічні погляди, мовчать залякані репресіями. Ці мовчазні дисиденти у відповідну хвилину (я це спостерігав під час табірних бунтів) виявлять свої симпатії та антипатії.

Саме тому кремлівська мафія із такою люттю репресує найменші прояви опору саме на Україні.

ВІД АВТОРА: У відповідь на „Дружню бесіду" у ч. 47 „Свободи" прийшов лист від І. Лозового, котрий пише між іншим таке: „...найважливіше, що ми не маємо жодного так званого проводу. І всі, хто побачив і зрозумів нас такими, як ми є, відійшли потихеньку „самі від себе" і рішили дбати за своє особисте добро, бо іншого виходу не бачили. На полі борні лишились замість провідників — галапаси... коротко сказавши. Бог відібрав нам розум..."

Я не хотів цього друкувати, аж поки не знайшов підтвердження слів автора листа, що змусило мене признати йому рацію.

Бо й справді, якими міркуваннями чи логікою чи навіть посиланням на проґрес або демократію можна виправдати демонстрацію в Українському Гарварді, а саме в Гарвардській літній школі українiстики антиукраїнського фільму совєтського виробництва з наклепницьким змістом стосовно до українських визвольних змагань і до УПА?

Якщо йдеться про потребу демонстрації українських фільмів для української молоді, то можна знайти інші фільми із СССР. Так Київська студія наукових фільмів продукувала колись наукові фільми з українськими текстами, виходив на екрани кіножурнал „Радянська Україна", деякі номери якого можна демонструвати і на еміґрації.

Так ні ж! Хтось спеціяльно дібрав проколонізаторський антиукраїнський фільм, котрий і випущений в СССР для обробки еміґрації, бо в Союзі він був дуже хутко знятий з екрану.

Мимоволі виникає питання до керівників Гарварду: „Чи знають вони, що таким чином під вивіскою Українського Гарварду, який мусів би прищеплювати українській молоді любов і повагу до України та української історії, ведеться антиукраїнська, проколонізаторська пропаґанда?

Якщо не знають, що діється у них під носом, то абсолютно має рацію І. Лозовий, коли каже, що ми не маємо проводу.

Якщо ж знають і санкціонують антиукраїнську пропаґанду під дахом Гарварду, тоді знову таки правду каже І. Лозовий, що Бог відібрав нам розум, раз ми субсидуємо і підтримуємо ту установу, яка нас же і розкладає, прищеплюючи молоді проколонізаторські ідеї.

І немає чого дивуватися, що окремі українські студенти виступають на захист московського проникнення у Ель Сальвадорі — ми самі виховуємо їх у цьому напрямі.

К. Крупський

ПАМ'ЯТНИК У ДЕНВЕРІ — СПРОТИВ НАСИЛЬСТВУ

I

Немов само Боже Провидіння покерувало справою так, що тепер мала горстка (хоч і досить чисельного українського народу) з далеко більшою жидівською громадою у Денвері спільно вшановують пам'ятником-парком невинні жертви найбільш жорстокої в історії народів політичної системи, яка шаліла на землях України в часі Другої світової війни.

З жалем приходиться ствердити, що і досі багатьом членам як української, так і жидівської спільноти у ЗСА немов неясною є ця наша спільна акція на тлі дотеперішніх українсько-жидівських взаємин, у яких, сказавши щиро, залишається так багато до побажання, щоб ті взаємини могли бути такими як більшість з нас собі щиро цього бажає.

Ще і досі чуємо голоси взаємних звинувачень, хоча найвищий час перестати згадувати з минулого те, що роз'єднувало українців з жидами, а час і потреба є видвигати це, що звело жидівську та українську громаду до спільної і аж до святости шляхетної акції в напрямку інтенції пошани безсмертним тіням тих, хто впав жертвою брутального терору.

Видвигаючи силу тих чинників, що нас об'єднали з жидами в цій спільній акції, ми зможемо успішно розвівати фальшиві міти, які є тільки перешкодами на дорозі до кращого співжиття. А воно ми віримо за всякою логічністю і справедливістю повинно скорше чи пізніше, заіснувати між українськими та жидівськими народами на широку скалю. І хоча наші країни — Україна та Ізраїль, не є близькими сусідами то, проте, не треба забувати, що в Україні живе близько мільйон жидів, для яких Україна є і буде батьківщиною. Отже, не колись, а тепер починаймо творити сприйнятливу атмосферу для теперішнього і майбутнього співжиття.

Якщо б Українська Народна Республіка 1917-1920 років була втрималася, то напевно ні в одній державі світу жидівське поселення не втішалобся таким рівноправством як в Україні. Це ніяка фантазія, а факт, про який повинні довідатися усі жиди хоча б з документальної праці жидівського автора — проф. С. І. Ґольдельмана п. з. „Жидівська національна автономія на Україні" (1917-1920 рр.).

Такі факти як жидівське міністерство при уряді УНР, написи на українських державних банкотах у гебрейській мові та усі інші права жидів у відновленій українській державі — це факти про які сьогодні, на превеликий жаль, багато жидів не знає.

Це сумна правда, що в історичній столиці України, в часі Другої світової війни, загинуло багато невинних жидівських жертв, але також правдою є, що українців полягло не менше в часі тієї ж війни. А коли візьмемо до уваги всі навали, від яких так багато терпіла Україна з усіх сторін — зі сходу, заходу і півночі, то щойно тоді переконаємось у тому, що український нарід зазнав усяких кривд не менше від жидів. Якщо згадуватимемо жертви лише одного народу, промовчуючи жертви другого, то таким чином у безконечність продовжуватимемо несправедливість, що її можна усунути тільки справедливістю, вона бо є вічною і, як така, повинна лягти в основу нашої пошани як до жидівських, так і до українських жертв, які потерпіли від несправедливости.

Незаперечним фактом є, що Україна зазнала від німецьких нацистів незлічених шкод в людях і майні. Цілу країну тоді обернено у велику руїну. Це виявилося на міжнародному суді над нацистами в Нюрнберґу. Нацисти плянували зовсім винищити український нарід як меншевартісну расу і це, що вони вже вичиняли в Україні, не залишає найменшого сумніву щодо їхніх замірів. Кожен, хто тепер переочує ці факти робить кривду українському народові.

Тепер уже широковідомим є факт, що нацисти знайшли собі коляборантів в кожній окупованій ними країні, а відсотково до населення в Україні тих коляборантів було навіть менше. Це, між іншим, ствердив жидівський автор Лєо Гайман у статті „Вони спасали жидів", що була надрукована в „Юкренієн Квортерлі", число 4, 1961. На жаль, деякі жидівські автори приписують, цю коляборацію цілому українському народові і цим роблять йому велику кривду. Тим більше, що український народ і тепер не має політичної і національної свободи, і не може оборонятися перед такими закидами, а теперішній окупант України — Москва ще й підсилює усілякі фальшиві обвинувачення тільки тому, що це сприяє імперіялістичним інтересам Москви.

Як знаємо, українські селяни платили власним життям за переховування жидів, а Слуга Божий Митрополит Андрей Шептицький протестував перед Гітлером проти винищування жидів. Він подбав про захист для кількох сотень жидівських дітей і для декого з дорослих, а в своїх пастирських листах закликав українське населення стриматися від співпраці з німцями. (Ширше про це — у названій статті Гаймана).

(Продовження буде)

Б. Я.

„Якби ж знаття"

(коментар до автентичної події)

В одному місті Америки жив донедавна старший віком українець. Був працьовитий, ощадний, вірно служив своїй Церкві. Був самітний. Мав намір пожертвувати тисячу долярів на ФКУ в Гарварді, але хтось його відмовив. І він зробив раніше тестамент, згідно якого спадкоємцем його ощадностей мав бути місцевий парох. Однак священик помер а наш земляк не подбав, щоб зразу змінити тестамент. Нагло й він помер. Ще його не похоронили, а вже з'явився адвокат, якого найняла совєтська влада, і забрав 120 тисяч заощаджених долярів, мовляв, для родини в Україні. Можна бути певним, що ніхто з його родини не дістане ані цента.

Почуття досади огортає людину, коли подумати, як часто наші люди проти власної волі допомагають свому ворогові і ворогові їх родини, та їхньої батьківщини.

Треба знати, що в різних містах Америки є адвокати, заанґажовані совєтським урядом, завданням яких є слідкувати за хронікою смерти осіб, які прибули з країн Східньої Европи. Так мільйони долярів попадають до рук совєтської влади із-за недбальства людей. А ці гроші могли б служити добрим цілям.

Американці роблять свої

(Закінчення на стор. 4)

„УКРАЇНСЬКІ ЕЛЕМЕНТИ В НАШІЙ СВІДОМОСТІ"

У

„Пломєнє": З того, що панове тут сказали, виникає, що в наслідок свідомої однак помилкової політики і зв'язаного з тим росту знеохоти, жалів, а навіть ненависти, витворився стереотип, відгомін якого чується ще й сьогодні. Тяжко мені зайняти до цього авторитетне становище, але я маю враження, що стереотип українця є такий тривалий і так сильно закарбований у нашій свідомості, і це має дуже конкретне узасаднення. Раз-у-раз багато речей замовчується, і тільки старші люди поміж собою оповідають про різні страшні справи. Пересічна молода людина може тільки додумуватися про ці речі з дуже убогої популярної літератури, може з такого фільму, як „Вогнемайстер Калень". Але головно, проте, наша уява про ті часи і тих людей витворюється на підставі оповідань. Чуються оповідання про страшні злочини не тільки у відношенні до поляків, але також до жидів.

Ф. Неуважний: Немає тут жодного правила, а поголоски про непримиренний „оскаженілий" український антисемітизм є рівнож частиною того самого стереотипу.

М. Вербовий: Фактом є, що багато жидів укривалося під час окупації в українських родинах, отже не може тут бути мови про якусь вроджену ненависть. Прямо, немає тут правила.

Р. Торжецький: Стереотипи, про які говоримо, діють по нинішній день. І це є абсолютно несприятливими умовинами для розвитку студій про взаємне проникання культур, а таке проникання мало і має тепер місце. Рівнож по війні, замість дійти до злагіднення ситуації, бо справи спірних земель полагоджено — землі українські прилучено до України, а на місці маємо лиш мінімальну українську меншість, і всі умовини для того, щоб у соціялізмі речево і з розсудком підійти до справи студій минувшини, то на пальцях можна почислити тих людей, які беруться до цього діла. Трудна це справа валити ці стереотипи і по українській і по польській сторонах. А майбутнє вимагає, щоб ми знали минувшину і поповнені тоді помилки.

Ф. Неуважний: Перепрошую, але треба сказати, що по українській стороні від яких двадцяти літ існує не стільки стереотип, але великий зворот до польської культури і до польських справ. Там настає цілковитий відворот від стереотипів.

Р. Торжецький: Треба завважити також, що протягом останніх двадцяти років існує потяг до вивчення польської мови; колосальне розповсюдження польської преси; книжки зникають моментально. Чим пояснити захоплення польським фільмом, польською музикою, пластикою?

„Пломєнє": Це вже може бути заслугою нашої культури, її рівня, атрактивности і експансивности

Ф. Неуважний: Таке, але це також доводить, що в Україні наступило заломання стереотипу.

М. Вербовий: Нав'язуючи до стереотипу, обговореного д-ром Торжецьким, і причин його виникнення, можемо прийти до висновку — конклюзії, що міжвоєнний час у цій частині території, де етнічні українські землі належали до Польщі, і де українська меншина була більшістю серед інших меншостей тогочасної держави, становила 6 до 8 мільйонів (згідно з польськими джерелами: від 5,5 до 6-ти мільйонів — прим. ред. „Пломєнє"), не сприяв, не зважаючи на лівий рух, який мав інший підхід, і діяльність шляхетних людей з інших політичних угрупувань, підніманню цієї тематики і зміни відношення до гасел українець, українські, український. Це пізніше якось набрало на силі в час війни, як це ми бачимо, хоча б у контексті згаданого вже Варшавського повстання. Неначе підсумовуванням цього був повоєнний час до року 1947, закінчення боротьби, голосна акція „Вісли" і ліквідація відділів УПА на території Польщі. Сьогодні прецінь вже маємо зміну не одного, а двох поколінь, і мимо того, що робиться дуже багато в останніх роках в ділянці літератури, в ділянці історії, зокрема найновішої, далі у свідомості пересічного поляка існує спрощений образ українця. А прецінь піднято ряд тем з цієї проблематики, я би сказав, дражливої ділянки, яка заторкує обидва народи, що я назву тут праці: „Начерк подій історії України" Подгородецького, „Історію України" Серчика, чи „Питання українське в час Третього Райху" присутнього тут Ришарда Торжецького, а також працю Хойновського, Папєжинської, Іванського, Козіка, Радзієвського. Зроблено також багато в цьому, звідси і звідти критикованому, останньому десятиріччі в ділянці достави української літератури польському читачеві. У „Видавництві Любельському" створено спеціяльну редакцію для перекладів з української літератури. Багато також видається у „Видавництві Літературному" в Кракові. Такого роду фактів є досить багато і книжкові позиції з українською тематикою розхоплюються блискавично на книжковому ринку. Але, не зважаючи на ці зміни, все таки утримується далі перевага того стереотипу — українець, отже синонім зла і кривди. Щогірше, є він так передаваний у спадку молодому поколінню. В нашому часописі від 15 років провадиться відділ „Україніка в польській пресі", і, дивлячись на цю проблему, міг би я сипати як з рукава статтями, які стосуються дечим української проблематики; таких статтей відносно багато, наприклад, репортажі з Києва, Одеси чи Львова, але в них тяжко знайти поза географічним контекстом прикметника „український".

Е. Лапський: Український борщ.

М. Вербовий: Як приклад подам факт, який заіснував з нагоди „Днів Польської Культури" в Україні в 1977 р., великої імпрези з участю Івашкевича. У поданій інформації в „Житті Варшави" допустилися великої помилки, компромітації. Не подано ані одного прізвища українських творців, яке б звучало правильно в польському написанні.

Е. Лапський: Ми зірвали слуховий контакт з мовою, немає бажаних міжлюдських контактів, а є радше офіційні контакти поза нашими головами, поміж товаришами.

М. Вербовий: В публікаціях мало мовиться на українські теми, і це є проблема, яку треба б підносити не тільки при нагоді т. зв. „мостів зближення", але передовсім є побажане більше взаємне зацікавлення та вихід одні одним назустріч. Треба подбати про те, щоб ці контакти стали більш безпосередніми. Важко мені подати число, але кількість перекладених книжкових позицій польських авторів на Україні більша, ніж те, що досі зроблено в Польщі.

(Закінчення на стор. 4)

підтримує його та інші молодечі організації, бо вони виховують молодь на добрих християн і українців. Владика дякував і подивляв усіх тих, які ділами виявляють любов до ближнього, виховуючи молодь для добра Церкви і народу, і ця праця виховників особливо конечна саме в умовинах американського життя. Але без нових священиків важко буде нашій Церкві втриматися, а щоб бути священиком — треба мати глибоку віру і бути готовим на жертви. Церква не може розвиватися, якщо батьки не віддаватимуть своїх дітей на службу Богові. Тому обов'язок Пласту, як і інших молодечих організацій, — працювати для збереження й розбудови Української Церкви і спільноти. у громадському житті пластуни та члени інших молодечих організацій повинні давати приклад громадського вироблення, толеранції та відповідальности за долю всієї спільноти. Молодь зражується неопанованими політичними суперечками наших громадян, що ведуть до розбиття, до ворожнечі.

Потім Владика відвідав чотири новацькі та юнацькі табори, де зупинявся коло шатер і вів з пластунами короткі розмови. Він відвідав також хворих у шпиталику.

По заході сонця Владика

День Пластуна...

(Продовження зі стор. 1)

(Продовження зі стор. 1)

Учасники табору під час показового впоряду.

був учасником новацького вогника, розмовляв з новаками і батьками.

На початку юнацької ватри Владика Стефан, одягнений у пластову сорочку, розповів про свій нагрудний хрест, який він носить і який для нього є однією з найбільших пам'яток. Цього хреста Владика одержав від монахині Василіянки, яка далі служить Богові у підпіллі. Під час відвідин України в 1967 році ця монахиня передала Владиці хрест і розповіла подію, якій вона приглядалася здалеку в одному селі на Тернопільщині. Там одного разу молоду українку-комсомолку ,,комсорг'' змушував скинути з шиї хрест, зневажити його, кинути на землю й потоптати. Дівчина, хоч комсомолка, рішуче відмовилася це зробити, але це вчинив сам комсомольський керівник, зірвавши хрест з шиї тієї дівчини. Цій сцені приглядалися інші комсомольці, які стояли навколо. Дівчина висловила гострий протест, а комсомольці з дивним виразом на обличчях розійшлися. Цей нагрудний хрест, — казав Владика, — для нього дорогоцінна пам'ятка і доказ, що комунізм не в силі знищити віри в Бога навіть серед молоді, вихованій в комсомолі. Кінчаючи своє слово, Владика висловив віру, що коли прийде час, то з волі Божого Провидіння, може, один з цих пластунів стане на його місце.

Вечір закінчився співом пластових пісень, до чого приєднався Владика.

В неділю, 19-го липня, Митрополит Стефан, у співслуженні о. крил. Б. Смика, відслужив для пластової молоді та для батьків Божественну Літургію, під час якої виголосив знаменну проповідь. Далі відбулася організована дефіляда пластової молоді та закриття Пластового Дня.

Коли молодь проводила час на дозвіллі, пластова старшина гостила Владику Стефана обідом, під час якого були виголошені промови і привітання з висловами пошани й відданости для української Церкви, українського народу та Владики. Промовляв Начальний Пластун Ю. Старосольський. Присутніми були: о. Б. Смик, о. митрат Володимир Андрушків, о. Степан Фабрика, і пластуни сеніори Роман Рогожа, Слава Рубель, П. Дорожинський, який проводив вечерею і представив гостей; М. Лабунька, Є. Гойдиш, Христина Навроцька, Ірина Куровицька, Петро Дармограй з Пластприяту; Р. Яцушко, В. Корнага, Юрій Богачевський, Мотря Бойко, Андрій Бойко, Дада Франкен, Ірина Богачевська, представники станиць: Дарія Якубович з Олбанської округи; Іля Шевчук з Джерзі Ситі; Ярослав Моцюк, Іванна Ганкевич і Петро Ганкевич з Йонкерсу; А. Прасіцький і О. Черник з Філядельфії; Юрій Дац з Нюарку, Соня Слободян і Ростислав Ростик з Ню Брансвік; Стефанія і Роман Барановські з Кергонксону; Дмитро Косович з Ню Йорку; Зенон Голубець з Клівленду; Віра Лащик і Христина Козак з Дітройту, і представник громади Роман Данилюк.

Оселю репрезентували: Михайло Савицький, Адам Домбровський, Любко Лозинський, Люба Волинець, Дозя Ластовецька, Андрій Ластовецький, Петро Ганкевич і Іванна Ганкевич та чотири коменданти таборів.

Із шпиталика були тут д-р Л. Якубович і медсестра Патриція Капистянська і Оксана Бокало. Кухня була під проводом Уляни Дмитренко.

Після молитви, що її провів Владика Митрополит Стефан, майстер церемонії П. Дорожинський привітав Владику.

Обід закінчився словом Владики Стефана, про те, що він багато сам завдячує Пластові. Владика звернувся з проханням до всієї української молоді твердо зберігати віру в Бога, надалі працювати в користь української справи і не забувати про молитви за покликання.

Привітання Владики на оселі ,,Вовча Тропа'' було взірцево підготоване, пройшло дуже імпозантно і зробило глибоке враження на всіх пластунів. Відвідини Владики дали пластовій молоді нагоду ближче пізнати свого духовного провідника і Побратима-пластуна.

Також старша ґенерація, зокрема сеніори, відчули радісне піднесення, бо відвідини Владики Стефана нагадали їм передвоєнні часи на рідних землях, коли Слуга Божий Митрополит Андрей Шептицький відвідував пластові табори на Соколі і в Підлютому в Карпатах.

Ці відвідини записалися золотими літерами в історії оселі ,,Вовча Тропа''.

Поникли жалощами яворівські липи

Яворівське земляцтво зазнало болючої втрати. Нещодавно, 14-го травня ц.р., на 73-му році життя помер один із заслужених і відданих синів Яворівщини сл п. інж. Іван Харамбура.

На вістку про його смерть поникли жалощами розлогі липи, що ростуть на майдані колишньої яворівської гімназії та обабіч т.зв. ,,Чернилявської брами", під якими Покійний малим хлопцем залюбки просиджував у задумі.

Раннього травня, коли клали його на вічний спочинок, ці липи розцвіли пишним запашним квітом...

Хоч через переслідування польською окупаційною владою прибув він до ЗСА юнаком, не поривав зв'язків з вужчою батьківщиною. Після Другої світової війни св. п. Іван допомагав багатьом землякам-вигнанцям прибути до Америки і влаштувати собі нове життя. Коли наступила нормалізація повоєнного хаоса, він часто відвідував Яворів, поки совєтська влада не відмовила йому в'їзду в Україну і він міг тільки з Польщі контактуватися з рідними.

Це прив'язання й любов до Явора, де народився і ходив до гімназії, спонукали його стати в проводі обласного т-ва ,,Яворівщина", а метою останніх років свого трудолюбного життя поставив собі реалізувати видання реґіонального збірника ,,Яворівщина", щоб зберегти й закріпити для майбутнього матеріяли й відомості, що стосуються цього патріотичного клаптика північно-західних українських земель.

Його лагідна, привітна вдача, віра в успіх та велика доза вирозуміння, вироблення і толерантности в суспільно-громадському і політичному житті були цими прикметами духа й характеру, які збуджували в людей довір'я до нього, з'єднували йому людську приязнь і допомагали успішно виконувати організаційну працю.

Невилікована недуга і передчасна смерть не дали йому зреалізувати пляну повного з'їзду яворівців на оселі Ольжича в Лігайтоні восени цього року, ні побачити завершеним своє гаряче бажання—книгу - збірник про Яворів і Яворівщину.

Тому найкращою формою вшанування пам'яті Покійного буде поява друком реґіонального збірника ,,Яворівщина". Редакційна колеґія книги робить зусилля, щоб в осінніх місяцях ще цього року здати до друку зібрані й опрацьовані матеріяли. Обов'язком родовитих яворівців і осіб, зв'язаних із Яворовом і Яворівщиною, є допомогти Комітетові ,,Яворівщина" і редакції збірника здійснити задушевну мрію св.п. Івана Харамбури постачанням додаткових матеріялів і пожертвами на видавничий фонд. Хоч в основному підпіготовна праця пророблена і восени почнеться друкарський склад книги, то завжди можна поповнити її новими відомостями і даними чи причинитися фінансово до завершення видавничого фонду.

Матеріяли й пожертви слати на адресу: Roman Bryttan, 78 Clinton Prace, Bronx, N. Y., 10453.

Володимир Барагура

,,За п'ять дванадцята" у Ню Йорку

Немов на фільмовій стрічці пройшов вечір ,,За п'ять дванадцята". Ми почули рідну пісню, мистецьке слово, сатиру івсе те, чого потрібно українській душі. Думаємо, що кожний з присутніх, покидаючи залю, вийшов захоплений і вдячний виконавцям програми, завдяки яким, ми провели так приємно півтори години". Це слова Корнеля Василика культурно-імпрезового референта Комітету Дому ОУВФ, який подякував виконавцям імпрези ,,За п'ять дванадцята", що відбулася 28-го березня цього року у великій залі ОУВФ.

І дійсно, глядач захоплювався кожною точкою програми, яка була добре продумана і опрацьована, що відчувалось, бо хтось думав, будував, монтував її. Цей вечір мав, як то кажуть, хребет.

Кожний виконавець програми був на своєму місці. Мистецьке слово, пісні, веселі монологи, все це було подано глядачеві культурно без пересади шаржу, з душею і у мистецькому виконанні.

Ми слухали оригінальні і дотепні монологи, що їх читала сама авторка Оленка Гентиш із питомою їй легкістю, які глядачі переривали вдячними оплесками.

Пісні, модерні і народні, у виконанні акторок Валі Калин і Іванки Кононів звучали як завжди прекрасно. Слухаючи їх, згадалися нам колишні незабутні ,,Літературні ярмарки", на яких наші артисти чарували нас своїми оригінальними сольо чи дуетами.

Гуморист Степан Магмет, один із найкращих виконавців ,,Гриця Зозулі" Е. Козака, розвеселяв глядача викликаючи на залі щирий сміх і бурю оплесків.

Вмілий фортепіяновий супровід був у руках Тараса Левицького.

Дуже приємною несподіванкою було вшанування 70- річчя маестра Михайла Черешньовського. Ця точка, як було сказано, не належала до програми вечора, однак, це був задум виконавців вечора. Уривок із поеми М. Боєслава ,,Повстанка Марена", який із відчуттям і експресією рецитувала акторка В. Калин, а улюблена пісня маестра ,,Білая хустина" у виконанні В. Калин і І. Кононів були подарунком для слінізанта,а присутні на залі спонтанно відспівали маестрові грімке ,,Многая літа".

Словами подяки і обдаруванням виконавців квітами закінчився цей гарний і цікавий вечір. Шкода, щоб його, як то кажуть,залишити ,,на складі". Хочемо порадити цій талановитій ,,п'ятці" повторити імпрези в інших українських скупченнях. Нам дуже бракує таких вечорів — культурних, погідних з рідною тематикою.

Виконавці вечора виступили безкоштовно. Дохід із імпрези призначений на сплату довгу новозакупленого дому ОУВФ.

Б.К.

КУРСИ УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА

ВІДБУДУТЬСЯ

на СОЮЗІВЦІ

16-30-го серпня 1981 року

Викладатимуть:

- **Мистець вишиття та текстильних виробів, АННА ПАЩАК-ДЕНИСИК**
- **Відомий фільмовий продуцент СЛАВКО НОВИЦЬКИЙ**
- **Писанкарка і мисткиня НАДЯ НОВИЦЬКА**
- **Артистка українського лялькового театру СОНЯ ҐУРАЛЬ**
- **Інструктор українського народного танку ОЛЕНА ОПРИСКО**

Доповідатимуть:

- **Мистець ЯКІВ ГНІЗДОВСЬКИЙ**
- **Професор мистецтва ЯРОСЛАВ ЛЕШКО**
- **Фільмовий продуцент ГАЛЯ КУЧМІЙ**

Бажаючих взяти участь, просимо голоситися до Управи Союзівки.

SOYUZIVKA

Ukrainian National Association Estate
Foordemoore Rd., Kerhonkson, N.Y. 12446
Tel.: (914) 626-5641

У СЬОМІ СКОРБОТНІ РОКОВИНИ СМЕРТИ

Незабутнього мого ЧОЛОВІКА

ЗОСИМА ІВАНОВИЧА ДОНЧУКА

буде відправлена

ПАНАХИДА

в суботу, 1 серпня 1981 р., о год. 11-ій ранку на могилі ПОКІЙНОГО

на українському православному цвинтарі

св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Ласкаво прошу Друзів, Прихильників творчости Покійного Письменника пом'янути Його у своїх молитвах.

ЛАРИСА ДОНЧУК

Ділимося сумною вісткою
з Рідними, Приятелями і Знайомими міста Бучача і околиць,
що з волі Всевишнього відійшов у Вічність,
в понеділок, 13-го липня 1981 р. у Геркімер, Н. Й.

наш Найдорожчий

БАТЬКО І ДІДУСЬ

бл. п.

ІВАН БОБИК

Покійний був ветераном Першої світової війни, учителем, членом Міщанського Братства, Сокіл, Поступ.

Під час німецької окупації був посадником Його улюбленого міста Бучача.

В 1949 р. прибув з рідньою до Америки, де оселився в Геркімер, Н. Й, з дружиною Апольонією з родини Березів, яка відійшла у Вічність 1975 р.

Тут став членом УНСоюзу, Т-ва Запорозька Січ, також членом Редакційної Колеґії книги ,,Бучаччина", для котрої Він присвятив багато часу.

ПОХОРОН відбувся в середу, 15-го липня 1981 р. з української православної церкви св. Покрови.

З глибоким смутком:

син — МАРКІЯН
дочка — ІРЕНА з мужем ЧЕСТЕРОМ
внуки — НАТАЛКА, АННА І ІВАСЬ

Хай незабутній спомин останеться між нами, а земля вільна Вашінґтона буде Йому легкою.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ, ВІДДІЛ БРАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТИ

запрошує Вас на

СВЯТО МОЛОДІ

що відбудеться

15-29-го серпня 1981 року на Союзівці, оселі УНСоюзу

Під час свята буде попис в таких категоріях

СЦЕНІЧНЕ МИСТЕЦТВО

- Українські оркестри
- Сольо-спів
- Музичні соля
- Власні музичні композиції

НАРОДНЕ І КЛЯСИЧНЕ МИСТЕЦТВО

- Образотворче мистецтво, скульптура, дереворіз
- Фотографія
- Українські народні мотиви примінені до сучасного одягу
- Писанки
- Вишивки

УЧАСНИКИ ПОПИСУ ОДЕРЖАТЬ ВІДЗНАЧЕННЯ!

Бажаючих взяти участь в пописі, просимо голоситися до

МАРТА КОРДУБА, UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07302

Ім'я і прізвище ....
Адреса ....
Телефон ....
Категорія конкурсу в якому бажаєте брати участь ....
Якщо група, подайте число членів Вашого ансамблю ....
Член УНСоюзу: так .... Відділ .... Ні ....

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої
ДОНІ

бл. п.

КАТЕРИНИ БОХНО

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

в неділю, 2-го серпня 1981 р., о год. 12-ій дня в церкві Царя Христа у Філядельфії, Па.

при 15-ій і Каюґа вул.

Рідних, Приятелів і Знайомих проситься пом'янути Покійну у своїх молитвах.

МИКОЛА — батько
ОЛЬГА — мати
МИХАЙЛО — брат

У глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що дня 20-го липня 1981 року, упокоїлась в Бозі,

наша Найдорожча МАМА І БАБЦЯ

бл. п.

ІРЕНА М'ЯГКА

з дому ДОЛОШИЦЬКА

вдова по бл. п. о. Юліянові, катехитові в Перемишлі.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися дня 22-го липня 1981 р. в Торонто, Канада, з церкви св. о. Миколая на цвинтарі Йорк.

У безмежному горю:

сини:
ЄВГЕН
ЗЕНОН з дружиною НАТАЛКОЮ
внуки:
ПАВЛУСЬ І СТЕФЦЬО
Ближча і дальша Родина в Канаді, Америці, Бельгії та в Україні

З глибоким смутком повідомляємо Друзів і Знайомих, що дня 25-го липня 1981 р., ненадійно, спочила у Бозі,

наша Найдорожча

ДРУЖИНА, МАТИ І БАБУНЯ

бл. п.

ЮЛІЯ з САЛЮКІВ ФОЛИС

ПОХОРОН відбудеться в середу, 29-го липня 1981 року з української католицької церкви свв. Петра і Павла у Кліфтон Гайтс, Па., на місцевий цвинтар.

Горем прибиті:
ВОЛОДИМИР — муж
СОФІЯ — донька з мужем РОДІОНОМ ФОЛИСОМ
АНТОНІЯ, СТЕФАНІЯ І ЕЛИЗАВЕТА — внучки
Ближча і дальша Родина в ЗСА й Україні

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ
ВІДДІЛ КЛІВЕЛЕНД

ділиться сумною вісткою з Членами Відділу та всім Громадянством, що 20-го липня 1981 року, відійшов у Вічність

св. п. інж.

МИХАЙЛО ХРОНОВЯТ

голова та довголітній член Товариства й Інших Організацій.

ПОХОРОН у суботу, 1-го серпня 1981 р., о год. 10-ій рано з української католицької церкви Різдва Пресв. Богородиці, 80 Levingston Avenue, New Brunswick, N.J., на цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вельмишановному Синові та всій Родині Покійного складаємо вислови глибокого співчуття.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

УПРАВА ВІДДІЛУ

Закінчення шкільного року в Картереті

У суботу, 20-го червня цього року, тут відбулося закінчення шкільного року в українознавчій школі.

В українській католицькій церкві Пречистої Богородиці Діви Марії в 6-ій годині по полудні зібралася шкільна молодь, батьки дітей, представники організацій та учителі.

Отець Архимандрит Віктор Поспішил в наміренні українознавчої школи, учнів та їхніх батьків відправив урочистий Молебень до Серця Христового, після чого виголосив проповідь, звернувши увагу на те, що настали непевні часи, коли скрізь втискається безбожництво, що намагається знищити українську молодь.

Сьогодні, більше ніж колинебудь, треба нам усім дбати про українські школи та щоб якнайбільше наших дітей в них виховувалось. Він подякував учителям, батькам і всій громаді, що дбають про рідну школу.

По відправі Молебня всі школярі, їхні батьки та представники громадських і церковних організацій перейшли до церковної залі, де учні отримали свої свідоцтва і нагороди.

Програму відкрив молитвою о. архим. д-р В. Поспішил, відтак вступне слово до дітей і батьків сказав директор школи інж. Володимир Янів, який також вів програму, привітав отця, усіх учнів та їх родичів, подав коротенький звіт про існування нашої школи, про предмети, які навчалися діти. Школа нараховує коло 20-ти дітей. Він рівнож звернувся з завваго до батьків, що окремі діти дуже слабо говорять по-українськи, не дивлячись на те, що їхні батьки добре говорять своєю мовою, це є превеликий гріх, щоб до своїх дітей вдома не говорити своєю рідною мовою.

Відтак учителі здали звіт: Іван Рачинський, Іван Кушнір, Ліда Сінгура (звіт про свою клясу) та вручили свідоцтва своїм учням, як рівнож кожна кляса у проводі свого учителя виконала коротеньку програму.

Цього року не було матуристів випуску восьмої кляси.

Від Батьківського комітету промовляв голова Іван Лазор, який в імені батьків склав подяку о. архимандритові, директорові, учителям, організаціям, які підтримують нашу школу та батьківському комітетові.

На закінчення керівник школи побажав учням гарних вакацій та „до побачення у наступному навчальному році".

Фінансовими і секретарськими справами енергійно завідують Ліда Сінгура і Стефанія Глущик, за що усім працівникам, які докладають праці для нашої рідної школи від громади належиться сказати „щире спасибі, Біг". А сором тим батькам які не посилають до українських установ своїх дітей, які гублються в американському морі.

Опісля відбулася перекуска для усіх дітей та їхніх родичів, яку приготували жінки, члени Батьківського комітету.

Молитвою та відспіванням усіх присутніх на залі „Боже Великий" закінчено святочний вечір.

Василь Матлага

ДЖЕЙМС С. БРЕЙДІ, пресовий секретар Білого Дому був присутній з дружиною Сарою на вечері в ресторані 21-го липня з нагоди восьмої річниці його подружжя. Д. Брейді, якого поранено в голову під час атентату на президента Регена 30-го березня цього року, може вже ходити, при допомозі ортопедичної підтримки, „у певних контрольованих обставинах," — сказав д-р Денніс О'Лірі, речник шпиталя Джордж Вашінгтон университету, і що процес видужання Брейді „дуже, дуже добрий".

КНР на новому...

(Продовження зі стор. 2)

основ, метод керування продукційних відносин і т. д. у тих всіх різноманітних формах забере чимало часу. На практиці в Китаї вже почали ставити всі згадані комбінації. Дотепер вислідu позитивні, але від того ще довга дорога до скодифікування й формально-правного з'ясування численних можливостей.

Небезпека реставрації капіталізму

Для китайців, а зокрема для партійного й державного керівництва важливим питанням, принаймні на сьогодні, є, чи деякі з тих комбінацій не ведуть до відновu капіталізму. Китайські комуністичні теоретики заперечують таку небезпеку, але в дійсності вона є: тепер 95 відсотків китайської економіки є в державних і колективних руках, одначе той цифровий стан буде швидко мінятися після формального заакцептування тих усіх нових форм, про які вище була згадка. Китайська економіка виразно входить на шлях до перетворення на економіку мішаного типу, в якому державні, міські, кооперативні й приватні господарські установи існуватимуть побіч себе. А це є без сумніву не лише фактичний відхід від марксівських принципів, але і їх дефінітивне заперечення.

Одначе Китай іншого виходу не має. Його величезні, швидкозростаючі потреби, нестачі на кожному відтинку вимагали негайних змін. Без таких змін Китай на довгі роки залишився б позаду індустріяльних країн світу і раніше чи пізніше попав би назад у чужу залежність. І тому начальним принципом сучасної політики Китаю є ось така думка Мао, яку тепер цитують на кожному кроці: „В остаточному рахунку, вислід, добрий, чи злий, великий, чи малий, політики і практичної діяльности кожної політичної китайської партії залежить від того, чи і наскільки вона допомагає розвинути продуктивні сили і чи вона їх спутує чи звільняє."

Кінець

„Якби ж знаття"

(Продовження зі стор. 2)

тестаменти вже в молодому віці, й опісля часто їх ревідують, доповняють чи змінюють. Також в Америці щораз більше поширюється звичай записувати своє майно ще за життя, зокрема гроші на якусь культурну чи харитативну ціль, творячи т. зв. „живий фонд" (траст), з якого лише відсотки є щорічним прибутком людини, а основний капітал залишаючись незмінним переходить на власність тих, кому він записаний аж після смерти жертводавця. Крім того вартість пожертви можна на протязі кількох років відтягати від оподаткування.

Згаданий наш земляк міг створити 120-тисячний фонд на якусь добру ціль. Відсотки, тобто яких 15-20 тисяч річно були б його приходом. Крім того на протязі пяти років він відтягав би п'яту частину дарунку (тобто 24 тисячі) як пожертву від оподаткування. Так, він мав би ще за життя подвійну користь і знав би, що після його смерти його важко зароблені гроші підуть туди, куди він собі цього бажав.

Так звичайно поступають прагматично і раціонально думаючі американці. Українці, хоч деколи роджені чи виховані в Америці, тримаються своїх навиків думання, не плянуючи свого майбутнього, і відкладаючи важні рішення на пізніше.

Можливо, що тут криються рештки т.зв. примітивного, магічного думання, істота якого полягає у вірі, що слово має магічну силу прямо перетворювати дійсність. Мовляв, хто зробить тестамент, скоро помре. Існує психологічний оборонний механізм „негації" неприємних фактів. Смерть належить до таких неприємних фактів, про які людина не хоче думати. Властиво кожний знає, що смерть приходить часом дуже нагло, в кожному віці, проте того факту не приймається у відношенні до власної особи. Звідси нехіть думати про потребу упорядкувати свою спадщину ще за життя.

Можливо, що грають тут ролю давні навики українців, якихтак дотепно висміває Остап Вишня. Ці настанови й навики він схарактеризував такими типовими висловами: „якби ж знаття", „якось воно буде", „забув", „спізнивсь", „я так і знав". Звернемо увагу на два перші навики-вислови: „якось воно буде" виявляє велике інстинктивне довір'я до життя, яке само, „якось" розв'яже всі проблеми. За цим часто приходить жаль, що не можна було передбачити майбутнього. Звідси й гіркий вислів „якби ж знаття".

Зайвим доводити, як психологічно незрілими, нерозумними й у висліді шкідливими є ці навики.

„Українські елементи..."

(Продовження зі стор. 2)

А. Середницький: Три рази більша.

М. Вербовий: Є це, отже, проблема вже не природи соціологічної, але і політичної.

Е. Лапський: На цьому тлі видно, яка мала придатність українства в Польщі. Скільки адептів цієї царини видали університети? І як же нерадо культурні інституції користають з їх порад і услуг. Вимовним нехай буде факт, що зі своїми міркуваннями перший раз за два десятиріччя натрапив я на видання, яке шукає ідей, виявлених людиною і людьми. Парадоксально, але навіть як працівник радіо я не можу вийти з тією тематикою по центральному радіо.

А. Середницький: так є в дискусії, як є в житті. Справа снується двома коліями, одна — це течія до позитивного зближення культури, навіть стихійного, хоч може те бути і організоване, а друга колія — це течія до конфронтації, оперта на стереотипі. Якщо будемо бажати витягнути якийсь позитивний висновок, то факт, що в Людовій Польщі в порівнянні до інших епох репрезентація української культури як у літературі, так і в інших ділянках знайшла ширше відзеркалення як в інших періодах, наприклад — в роках поміж війнами. Принаймні, коли мова іде про дослідників, про організований процес.

Е. Лапський: А чому? Бо українські землі зібрані тепер у одній соціялістичній державі, і це інспірує нашу обосторонню потребу пізнатися на основі давніших і сучасних подій так нечебто наново.

А. Середницький: Існує під сучасну пору тісна співпраця мистецтва, літературознавців і фолькльористів. Приїжджають, наприклад, до Варшави і приготовляють спільні праці. Є тут спільні зацікавлення слов'янським фольклором. Незалежно отже від течії, опертої на конфронтації, течія до зближення і співпраці є щораз сильнішою і при доброму насвітленні справи і при охопленні ширшого кола відборців можна буде цілковито стереотип розбити.

Р. Торжецький: На стереотип діяла далі політична ментальність польських націоналістів. Якщо вже говоримо про вплив шляхетської культури на польську культуру, говорім також про вплив на польську свідомість польської ендецької ідеології, або також з інших націоналістичних угруповань, і це діялося довгими роками. Тепер справа не така проста. Щоб відтягнути впливи будь-якої ідеології на свідомість, треба часу і перевиховання і вказування на помилки. Треба на кожному кроці вказувати на помилковість ідеології, яка цькувала один народ на другий. Я сумніваюся, чи це можна буде зробити за життя одного покоління, можливо — за два, три покоління вдасться цей стереотип усунути. А роля преси полягає в тому, щоб при кожній нагоді про це говорити у спосіб зрівноважений, з відповідальністю за слова, конкретно і старатися невтралізувати давні впливи, давні викривлення народної свідомости.

Ф. Неуважний: Треба ще сказати, що у нас досі існує страх визнати певні речі такими, якими вони є. Доказом того є рішення, не знаю ким інспіроване, про зміни українського назовництва на теренах колись і тепер заселених українцями. Це є однак прояв нищення певної тяглости. Мова тут іде про географічне назовництво на польському Підкарпатті, на Люблинщині, від Нового Санча до Перемишля. Такі поняття, як Україна, Білорусь, Литва, Молдавія і тому подібні — колись регіональні, які пізніше слушно набрали автономії, не можуть лишитися цілковито відтяті від нашої свідомости, бо якщо вистрілиться з револьвера в минувшину, то майбутнє вистрілить до нас з гармати.

Е. Лапський: Чи на сучасному етапі існує плятформа для ворожости польсько-української і українсько-польської?

А. Середницький: Я міг би сказати, що не було підстави до ворожости на жодному етапі. Йдеться про те, що власне історія вказала, що всі ті, які були поборниками ненависти, вибивалися програли.

„Пломєнс": Чи ми, поляки, толерантні?

Ф. Неуважний: Мушу сказати, що ми, поляки, не толерантні, бо надто мало диспонуємо знанням певних речей.

М. Вербовий: Якщо говоримо про толеранцію в загальному розумінні, то не можна обминути існування в Людовій Польщі товариств національних меншин.

Ф. Неуважний: Одну хвилинку, не змішуймо дійсности офіційної політики, яка направлена у правильний напрям, із стереотипами свідомости широкого загалу.

М. Вербовий: Очевидно. Інакше це виглядає з офіційної площини, а інакше у з. часом відборі, у відчутті не тільки пересічних поляків, але різних суспільних прошарків у цьому краї.

Е. Лапський: А тому приймаємо ми сучасну лінію поведінки з національними меншинами.

А. Середницький: Так, але з поправками.

Е. Лапський: Атож про поправки наступним разом.

„Пломєнс": Дякую панам за участь у дискусії.

Кінець

НАЙВІДОМІШИЙ У ЗСА протестантський провідник Билли Грегем і його євангельська програма опинилися у фінансовій скруті вперше. І є в цьому році побоювання, що Билли Грегемовідведеться зменшити певні програми, а то й деякі зліквідувати, якщо вірні й симпатики не відгукнуться на його заклик про збільшення пожертв. Це вперше за час існування цієї Євангелицької Асоціяції, що її голова просить так сильно збільшити датки. Бюджет Євангельської Асоціяції, — каже поінформований її речник, — становить приблизно 30 мільйонів долярів річно.

Лист з Бразилії

(ЗУАДК).—В останньому часі появились деякі сумніви, чи наша допомогова акція пачками і грішми потрібна і доцільна, з огляду на це передаємо листа від о.Бальцара, що тією допомогою дуже інтенсивно займається, із цікавими та актуальними інформаціями.

Прудентополіс-1-го липня 1981 року
Слава Ісусу Христу!

Шановний Пане Докторе!
Не знаю, чи одержали мого листа з 25-го квітня цього року, а, може, одержавши, мене не зрозуміли, або не мали часу, щоб написати кілька слів.

У кожному разі, замість слів прийшло діло. Цими днями я одержав 18 пакунків (решта вдорозі—наша примітка) з добрим одягом для наших потребуючих людей, за що пересилаю найщирішу подяку. Хай Преподобний Бог щедро нагородить за старання, зрозуміння і жертвенність, яку так Ви, Пане Докторе, як і ті, що з Вами співпрацюють, виявили цією великою посилкою. Це справді велика поміч, якою можна буде вбрати поважне число осіб, які із-за браку відповідного одягу чулися пониженими, не ходили до Церкви, не показувалися між людьми, зокрема в неділі і свята, а часто не посилали дітей до школи.

Мінімальна вартість кожної пачки, якщо б купувати подібний одяг, виносила б коло 105 дол., а максимальна-навіть до 350 долярів.

Звідси прошу взяти під увагу, яка це велика поміч для родини, у якої 5— 12 дітей і яка зовсім не має землі, (або має гористу і неродючу), в якої деколи хтось заслаб тяжко, або згинула худобина тощо.

Самозрозуміло, що,даючи одяг зовсім даром, ми стараємось рівночасно на людей впливати: щоб поправили свої хати, своє релігійне життя, подбали про здоровля, збільшили працьовитість, ощадність і т.п. Богу дякувати, та й завдяки помочі добрих людей, життя наших людей кращає.

Якщо для Вас, Пане Докторе, чи для проводу Вашої шановної організації, буде потрібно, можу при найближчій нагоді прислати звіт у числах, долучуючи слова і інших осіб (крім моїх)(Мі такі листи поміщували і це допомагало—примітка наша)

У місцевості, куди дойджаю з духовною опікою і де є найбільше потребуючих людей, маю до помочі місцевих Сестер Служебниць і місцевий Комітет, зложений з трьох чоловіків і трьох жінок. Вони вирішують на місці, кому треба і кому варто допомогти...

Без сумніву, що також велико допомогою були грошові датки: Петро Батрух—50 дол.; Микола Гаврилюк і Микола Стеців—по 50 дол.; Стефанія Лісікевич-10 дол.; студент із Бронксу, Н.Й., через Марію Васьків-60 дол.; Іванна Одежинська-60 дол.; Марія Білозор (збірка у „Вознесінні" Фила) – 105 дол., але з цих посилок оплачено поштову оплату за пачки, привіз пачок, куплено коці і полотна на ліжка, як також деякі ліки і порошкове молоко для дітей, а навіть ліжка.

Тут подано жертводавців за останні чотири місяці і тих, що виразно заявляли, що дають на потребуючих.

Бо є такі жертводавці, які висилають на виховання (школи для молоді чи для семінаристів), або такі, які не бажають, щоб їхні імена оголошувати.

Насьогодні хіба вистачить, а що буде цікаво для Вас, то прошу написати і постараюся відповісти.

Хай Бог благословить на добре діло.

Вдячний, о. Петро Бальцар.

УТОЧНЕННЯ

У новинці „Перевидано „Велику гру" Юрія Старосольського " (Свобода" ч. 132, з 17-го липня ц.р.) має бути: Книжку „Велика гра" можна замовляти через пластові Станиці або безпосередньо у М.В.Корорecky, 1604 Forest Park Avenue, Baltimore, Md. 21207,висилаючи чеки або поштові перекази на суму 3.50 дол., виписані на Plast, Inc. —

Ред.

Шукаєте за другим прибутком?

Станьте ОРГАНІЗАТОРОМ УНСоюзу

НА ПОВНИЙ ЧАС, АБО НА КІЛЬКА ГОДИН.

Можете починати свою кар'єру, організуючи спершу свою родину і приятелів.

За інформаціями пишіть до:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
30 Montgomery St. • Jersey City, N.J. 07302
Atten: Organizing Dept.

або телефонуйте: (201) 451-2200 (Collect)
або (212) 227-5250

Увага! **У ВИДАВНИЦТВІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ СВОБОДА** Увага!

появилася вже друком монументальна збірка літературних оцінок

Д-ра Луки Луцева

ЛІТЕРАТУРА І ЖИТТЯ

Книжка у твердій темній полотняній обгортці з золотими літерами більшого формату, має 480 сторінок і охоплює повне півстоліття (1925—1975 рр.)

Література і життя, це дійсно монументальний твір, а в ньому бібліографія, оригінальні статті і рецензії про:

ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, ІВАНА ФРАНКА, ОЛЬГУ КОБИЛЯНСЬКУ, БОГДАНА ЛЕПКОГО, ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА, ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА, ВАСИЛЯ ПАЧОВСЬКОГО, МАРКІЯНА ШАШКЕВИЧА, ТИМОТЕЯ БОРДУЛЯКА, ОЛЕКСАНДРА КОРНІЙЧУКА, ОЛЕСЯ ГОНЧАРА І ВОЛОДИМИРА СОСЮРУ.

Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 5% стейтового податку.

Належність платна лише в амер. долярах $20.00

Замовляти: + порто $1.00

SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

Д-Р МИХАЙЛО ДАНИЛЮК

На медичні Теми

Лікарський довідник.

Книжка у твердій темно-зеленій обгортці із золотими буквами робота мистця МИХ. ХАЛЕВИЧА. 136 сторінок. Ціна 7.00 дол.

SVOBODA
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07303

Мешканців стейту Ню Джерзі обов'язує 5% стейтового податку.

ARKA Company
DEPARTMENT STORE
26 East 7th St.
Tel. GR 3-3550, New York, 10003

МАТЕРІЯЛИ ДЛЯ ВИШИВАННЯ, нитки Д.М.Ц., канви, взори — тільки в АРЦІ

HELP WANTED
MALE-FEMALE

НЯНЯ-ГОСПОДИНЯ
Власна кімната, лазничка, TV, життя на місці, апартмент в Менгетені, Н.Й., опіка над 2-річною дитиною, дуже легка домашня праця. З другою помічю, мусить говорити по-анг. та лю; бити діти. Платня за згодою. Тел. по 7-ій веч. в будні або цілий день в суботу і неділю.
(212) 732-2820

PORTER/HANDYMAN
70 Apartment Building, Manhattan. Cleaning, minor repairs, #6 Oil, and garbage compactors. Basement Apartment suitable couple or single person, utilities, telephone, and $400.00 per month to start.
(212) 986-7077 after 2 p.m.

ПОШУКУЄТЬСЯ ЖІНКИ
до опіки над дитиною, при кінці серпня, в Джерзі Ситі, Н. Дж. Близький доїзд з Ню Йорку і Ню Джерзі.
Можна доїздити або мешкати на місці.
Тел.: (201) 527-0347
в год. між 8 р. — 10 р.
і 6 по пол. — 9 веч.

REAL ESTATE

Коло Союзівки продається з причини вииїзду
ДІМ-РАНЧА
5 спалень, 2½ лазнички та доходове бонгало з 2-ма спальнями.
Тел.: (914) 626-7804

FUNERAL DIRECTORS

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED

Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА
our 'Services Are Available Anywhere in New Jersey'
Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням Тлінних Останків з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами
в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegon 4-2568

СТУДІЙНІ ПОЗИЧКИ

БРАТСЬКА СЛУЖБА УНСОЮЗУ ДЛЯ СВОЇХ ЧЛЕНІВ

СТУДІЙНІ ПОЗИЧКИ УНСОЮЗУ

Починаючи з днем 1-го листопада 1980 р. діти у віці до чотирьох і пів року, які будуть забезпечені на суму 15.000 долярів життєвого забезпечення, матимуть гарантовану студійну позичку на суму 5.000 дол. Якщо вони будуть забезпечені на суму 25.000 долярів життєвого забезпечення, їм буде гарантована студійна позичка у висоті 7.500 долярів.

Діти у віці від 5-10 років, забезпечені грамотою на суму 15,000 долярів, матимуть гарантовану студійну позичку на суму 4,000 долярів. Якщо вони будуть забезпечені на 25,000 долярів, матимуть гарантовану студійну позичку на суму 6,000 долярів. В даному випадку, забезпечення в УНСоюзі мусить бути грамотою кляси P-20.

Формальне повідомлення про гарантовану позичку буде вислане разом з грамотою забезпечення, коли вона видана після 1-го листопада 1980 р.

Грамота мусить бути постійно повноправною та з заплаченими всіми вкладками до часу признання студійної позички та протягом часу її сплачування.

На час позички і її сплачування, грамота мусить бути призначена УНСоюзові, як гарантія позички. В часі уділювання позички і коли член-студент має менше, як 21 років, сплату позички мусить гарантувати один з батьків, або опікун.

Студійна позичка буде розложена на протяг 4-ох років на оплату за студії на коледжі чи другій високій школі.

Сплачування позички зачинається три місяці після закінчення студій аплікантa і вона мусить бути повністю сплачена не більше, як 20-ма чверть-річними ратами.

У випадку, коли б час студій, на який позичка була уділена, був скорочений або перерваний, негайно після цього починається час сплачування позички.

На позиції є малий відсоток у висоті 3% річно від затягненої суми позички. Ці відсотки нагромаджуватимуться на протязі навчання і вони мають бути плачені в часі сплачування позички.

ЦІНА, ТА НЕ ТА...

У дописі „Ювілейна книга СТ „Україна" — Львів (Свобода" ч.137 з 24-го липня ц.р.), де подана ціна за книжку, вплівся друкарський „чортик": зайве зеро коло 6. Правильно має бути ...залучуючи чек на мані ордер на 6 долярів (п'ять долярів за книжку, а один дол. на поштову пересилку) — Ред.

КОЛИ ПОДОРОЖУЄТЕ:
• АВТОМ власним або чужим
• АВТОБУСОМ
• ПОЇЗДОМ
• ЛІТАКОМ
• чи КОРАБЛЕМ
всюди і завжди хоронить Вас
акцидентова грамота
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ!

• РІЗНЕ •

ПАМ'ЯТНИКИ
з різних гранітів, ставимо на цвинтарях св. Андрія в Бавнд Бруку і св. Духа — відома солідна фірма
CYPRESS HILLS MONUMENTS
ВОЛТЕР БЕЛІНСЬКИЙ
Walter Bielanski
800 Jamaica Avenue
Brooklyn, N.Y. 11208
Тел.: (212) 277-2332
Відкрито в кожний день, в суботу, включно, від 9-5 по полудні, в неділю 10-4 по пол.
На бажання і для вигоди клієнтів, радо заїдемо до Вашого дому з проектами і порадами.